

นโยบายการดำเนินงานปี 2560 ของอธิบดีกรมการข้าว (นายอนันต์ สุวรรณรัตน์)

อธิบดีกรมการข้าว ให้กรมการข้าวยึดนโยบายการดำเนินงานของรัฐบาล นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสหกรณ์ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายของรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการผลิต แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การดำเนินงานตามนโยบาย 2) การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกรมการข้าว และ 3) นโยบายด้านการบริหารจัดการของกรมการข้าว และดังนี้

1. การดำเนินงานตามนโยบาย

1.1 นโยบายของรัฐบาล

- 1) ดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีต่างๆ
- 2) ปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ
- 4) เพิ่มบทบาทสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรในฐานะผู้ซื้อพืชผลให้แปรรูปและส่งออกได้

1.2 นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1) ด้านหลักการทำงานทั่วไป

- (1) การทำงาน ที่โปร่งใส ไม่คอร์รัปชัน
- (2) ยึดนโยบายรัฐบาลตามหลัก “ทำก่อน ทำทันที”
- (3) ยึดเกษตรกร/ชาวนา เป็นศูนย์กลางการทำงาน
- (4) การทำงานในทุกระดับต้องมีผู้รับผิดชอบชัดเจน
- (5) การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2) ด้านหลักการทำงานด้านข้าว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายในการตรวจเยี่ยมข้าราชการระดับผู้บริหารกรมการข้าว กรมหม่อนไหม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2558 ณ ห้องประชุมรวงข้าว กรมการข้าว

(1) นโยบายการทำงานทั่วไป

- (1.1) ความโปร่งใสในการทำงาน
- (1.2) ทำงานบนพื้นฐานของความรัก ความสามัคคี ความเป็นพี่ เป็นน้อง ทำงานด้วยความสุข

(1.3) ให้ทำงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ โดย “เกษตรกร” เป็นศูนย์กลางในการทำงาน โดยใช้ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ปรับจากมองตัวสินค้าในการดำเนินงาน ให้มาเป็นเกษตรกร

เป็นตัวตั้ง ให้คิดว่า “ทำแล้วเกษตรกรจะได้อะไร” ต้องเข้าใจตลาด ต้องผลิตสินค้าที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคและตลาด

(2) นโยบายด้านข้าวของกรมการข้าว โดย ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวนาปลูกข้าวตามเขตศักยภาพตามกลุ่มพันธุ์ข้าว เนื่องจากปัจจุบันชาวนาปลูกข้าวตามมีตามเกิด ชาวนาไม่รู้ตลาด ไม่ได้ปลูกตามเขตศักยภาพตามกลุ่มพันธุ์ข้าวตามความต้องการของผู้บริโภคและตลาด จึงทำให้ราคาข้าวตกต่ำ กรมการข้าวจึงควรดำเนินการ ดังนี้

(2.1) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวนาปลูกข้าวตามเขตศักยภาพตามกลุ่มพันธุ์ข้าว (Best of Rice) โดยใช้การวิจัยและพัฒนาข้าว การตลาด และตัวชาวนาเป็นหลักในการดำเนินงาน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนชาวนาให้รู้ว่าพื้นที่ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค จะต้องปลูกข้าวพันธุ์อะไร เพื่อให้สอดคล้องตลาด

(2.2) ควรมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชาวนาเรียนรู้เรื่องการผลิตข้าวภายใต้ความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพข้าว และพื้นที่ปลูก และวิธีการปลูกรวมทั้งกำหนดมาตรฐานในการควบคุมการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ

(2.3) กำกับดูแลการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของชาวนา หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ขอให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ และกรมการข้าวเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลตรวจสอบ เรื่องมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายและแนวทางพัฒนาข้าวของประเทศ ในคราวตรวจเยี่ยมข้าราชการระดับผู้บริหารกรมการข้าว เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2559 ณ ห้องประชุมรวงข้าว กรมการข้าว ดังนี้

(1) มอบหมายให้กรมการข้าวเป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการเรื่องข้าวทุกเรื่องของประเทศ ตั้งแต่ต้นทางในการวางแผนการผลิตข้าว ไปจนถึงปลายทางให้ชาวนาขายข้าวคุณภาพได้ในราคาที่ดีและเป็นธรรม สำหรับภารกิจด้านข้าวที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ ขอให้กรมการข้าวคอยติดตาม ดูแล อำนวยความสะดวก พัฒนาวิธีการและกระบวนการทำงานแบบบูรณาการ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ติดต่อสื่อสารที่ใกล้ชิด ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เหล่านั้นเพื่อให้การทำงานด้านข้าวได้ผลดีต่อไป โดยจัดทำจัดทำแผน การดำเนินงานด้านข้าวใหม่ตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่ต้นทางในเรื่องการวางแผนการผลิตข้าว ไปจนถึงปลายทางที่ชาวนาขายข้าวคุณภาพได้ในราคาที่ดี และเป็นธรรม คิดวิธีการทำงานใหม่ทั้งระบบ โดยการผลิตข้าวในอนาคตต้องกำหนดเป้าหมาย ลูกค้าตลาด คุณภาพข้าวให้ชัดเจน โดยให้ทบทุนยุทธศาสตร์ข้าวไทยด้านการผลิตและการตลาด โดยดูการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย ข้าวที่ผลิตเพื่อการส่งออก เพื่ออุตสาหกรรม และเพื่อการบริโภคในประเทศ มีแนวทางการพัฒนาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ต้องกำหนดวิธีการที่จะผลักดันให้ข้าวไทยเป็นแชมป์เปี้ยน ในเรื่องคุณภาพไม่ใช่ปริมาณในการส่งออก ชาวนาไทยขายข้าวได้ราคาดี มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดต้องชัดเจนทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีแผนงาน/โครงการรองรับทุกกระบวนการ มุ่งไปสู่เป้าหมาย รวมทั้งต้องมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่ทำงานด้านข้าวทั้งการผลิตและการตลาดข้าว

(2) ให้กรมการข้าวปรับกระบวนการทำงานตามภารกิจ มีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน และการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานให้ดีขึ้น ดังนี้

(2.1) ต้องมีการวางระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ ซึ่งกรรมการข้าวต้องให้ภาคเอกชนมาช่วยดำเนินการ โดยกรรมการข้าวต้องหาวิธีการในการกำกับดูแลคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพ

(2.2) ให้วิจัยและพัฒนาข้าวตรงตามความต้องการของตลาด ต้องมีการทบทวนโจทย์การวิจัย โดยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวต้องดำเนินการให้ตรงกับความต้องการของตลาด

(2.3) ให้พัฒนาวิธีการส่งเสริมการปลูกข้าวที่ดี ช่วงเวลาการปลูก พื้นที่ปลูกข้าว และใช้เทคโนโลยี การผลิตและเก็บเกี่ยวข้าวที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การผลิตข้าวคุณภาพดี

(2.4) หาวิธีการที่จะเพิ่มผลผลิตต่อไร่และยกระดับคุณภาพข้าว โดยเฉพาะการผลิตข้าวหอมมะลิ ให้เป็นข้าวที่คุณภาพดีที่สุด ให้ได้ผลผลิตต่อไร่มาก

(2.5) ให้กรรมการข้าว และหน่วยงานอื่นของภาครัฐทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าแล้วส่งผลการวิจัยไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม โดยต้องร่วมมือกับภาคเอกชน บริษัทร่วมทุน ในการพัฒนาตั้งแต่คุณภาพผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ จนถึงความต้องการของตลาด

(2.6) ให้กรรมการข้าวไปผลักดันการดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรให้เกิด ผลสำเร็จ

(3) ให้กรรมการข้าวจัดระบบการทำงานด้านข้าวภายใต้บุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้สามารถดำเนินการให้ได้อย่างลุล่วงความตั้งใจที่จะดำเนินการเรื่องข้างตามแผนที่กำหนดไว้ สำหรับในเรื่องการปรับโครงสร้างองค์กรหากมีความเหมาะสมในหลายๆ ด้าน ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ในระยะยาว

1.3 นโยบายการดำเนินงานปี 2560 (S-curve) ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2560 เป็นปีแห่งการยกระดับมาตรฐานการเกษตรสู่ความยั่งยืน (2017 : Changing Towards Smart Agriculture)

1) ยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
2) มีการบริหารจัดการแบบธุรกิจเกษตร เช่น (บริหาร Zoning by Agri Maps) สมดุล ดิน น้ำ ตลาด) บริหารการเงินและบัญชีต้นทุน บริหารการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง การสร้างแบรนด์สินค้า ฯลฯ)

3) การเกษตรที่ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และองค์ความรู้แบบองค์รวม

4) มีระบบการผลิตสะอาดปลอดภัยได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เพื่อนำไปสู่ Smart Agriculture

Smart Farmer

Smart Consumer

Smart Officer

Smart Services

Smart Laws

Smart Budgeting

ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการยกระดับมาตรฐานสินค้า เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และ พัฒนาระบบการบริหารจัดการของภาครัฐ

1.4 นโยบายการดำเนินงานของรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสหกรณ์ (นายธนิตย์ เอนกวิทย์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสหกรณ์ (นายธนิตย์ เอนกวิทย์) ได้เข้ามอบนโยบายการทำงานของกรมการข้าว เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2559 ดังนี้

1) กรมการข้าวต้องดำเนินการด้านข้าวเชิงรุก โดยเฉพาะในเรื่องข้อมูลต้องมีความพร้อม เช่น พื้นที่ปลูกข้าว ปริมาณผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ราคาข้าวเปลือก สถานการณ์ต่างๆ ทั้งของไทยและของโลก ต้องรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ โดยใช้กลไกตามคำสั่ง Single Command เป็นผู้ดำเนินการช่วยเหลือการการจัดทำข้อมูลในพื้นที่

2) ให้ใช้แผนที่ Zoning by Agri-Map มาวิเคราะห์พื้นที่การปลูกข้าวชนิดพันธุ์ต่างๆ เทาไร มีผลผลิตเท่าไร และปลูกที่ไหน จำนวนเท่าไรถึงจะเหมาะสม

3) การขับเคลื่อนแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการประกาศพื้นที่ส่งเสริมการปลูกข้าวรอบที่ 1 ภายในเดือนกุมภาพันธ์ และรอบที่ 2 ภายในเดือนตุลาคม เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การปลูกข้าวของชาวนาในแต่ละปี

4) ให้กรมการข้าวต้องเป็นหน่วยงานหลักในการผลิตข้าวอินทรีย์โดยต้องมียุทธศาสตร์ แผนงานและกิจกรรมที่พื้นที่เป้าหมายดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับเป้าหมายตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ 5 ปี และ 20 ปี และกรมการข้าวต้องตั้งงบประมาณการตรวจรับรอง GAP และข้าวอินทรีย์รองรับนโยบายให้เพียงพอ

2. การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกรมการข้าว

2.1 ด้านการวิจัยและพัฒนาข้าว

ทิศทางการวิจัยข้าวจะใช้ฐานทรัพยากรอย่างเหมาะสม “คุณภาพ พร้อม ศักยภาพ เพิ่ม ผลผลิตภาพ ทวีผล” แข่งขันได้บนหลักวิชาการ สอดคล้องกับวิถีชีวิต เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1) เร่งรัดการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว เทคโนโลยี และเพิ่มศักยภาพการวิจัย ปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี ตรงตามความต้องการของตลาด โดยปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่มีศักยภาพผลผลิตสูงกว่าพันธุ์ข้าวไทยปัจจุบัน ได้แก่ พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงศักยภาพผลผลิต ๑,๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงศักยภาพผลผลิต ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ข้าวลูกผสมที่ตอบสนองต่อปัจจัยการผลิตดี ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์ผสมอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(Climate Smart Variety) พันธุ์ข้าวที่ต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญเพื่อรักษาเสถียรภาพผลผลิต พันธุ์ข้าวหอมที่มีปริมาณอมิโลสปานกลาง ตรงตามความต้องการของตลาด ผลผลิตสูง ปลูกได้ทุกฤดู พันธุ์ข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง และพันธุ์ข้าวที่มีคุณสมบัติเฉพาะเพื่อการแปรรูปเป็นอาหารเสริมสุขภาพ เวชภัณฑ์ เวชสำอาง

2) เร่งรัดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และรักษาเสถียรภาพการผลิตข้าว ในด้านต่างๆ ได้แก่ การใช้อัตราเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีที่เหมาะสมกับแต่ละวิธีการปลูก การผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าว การจัดการดิน น้ำ และปุ๋ย ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การลดการใช้สารเคมี การลดการสูญเสียในกระบวนการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนส่ง พัฒนาเครื่องต้นแบบเครื่องจักรกลการเกษตร และการผลิตข้าวเฉพาะพื้นที่

2.2 ด้านการผลิตและการกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

1) เร่งรัดการจัดการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวเพิ่มเติมอีก 15 ศูนย์ เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหัวเชื้อที่มีคุณภาพดี สำหรับให้ผู้ประกอบการ สหกรณ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชน และกลุ่มเกษตรกรนำไปผลิตเพื่อขยายต่อไปได้อย่างเพียงพอ ทั่วถึง แบ่งเป็น ระยะที่ 1 จำนวน 5 ศูนย์ ในจังหวัดบึงกาฬ อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครนายก และระยะที่ 2 จำนวน 10 ศูนย์ ในจังหวัดชัยภูมิ ยโสธร มหาสารคาม นครพนม เชียงราย เพชรบูรณ์ พิจิตร นครปฐม และสระแก้ว

2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวทุกชั้นพันธุ์ ตั้งแต่ชั้นพันธุ์หลัก ชั้นพันธุ์ขยาย และชั้นพันธุ์จำหน่าย สามารถสนองความต้องการของชาวนาและตลาด ทั้งในส่วนของสำนักวิจัยและพัฒนาข้าว และสำนักเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน และปริมาณตามเป้าหมายการผลิตที่กำหนดไว้ในแต่ละปี

3) สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ โดยประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การสนับสนุน รวมทั้งสนับสนุนสมาคมผู้รวบรวมและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ และชมรมผู้ผลิต และจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

1) กำหนดเขตส่งเสริมการปลูกข้าวตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) โดยกำหนดเขตศักยภาพการผลิตข้าวตามกลุ่มพันธุ์ข้าว ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการเพาะปลูก สภาพแวดล้อมสังคม และเชื่อมโยงกับทะเบียนชาวนาให้มีข้อมูลที่ครบถ้วนและมีรายละเอียดเพียงพอสำหรับใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริมการผลิต

2) พัฒนารูปแบบการผลิตข้าวในเชิงอุตสาหกรรมแบบครบวงจร (นาแปลงใหญ่) ในแต่ละระบบนิเวศน์ โดยใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและประณีต (Intensive Farming) เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่และลดต้นทุนการผลิตที่ครอบคลุมตั้งแต่การจัดหาเมล็ดพันธุ์และปัจจัยการผลิตคุณภาพดี การจัดการระบบการปลูกข้าว การถ่ายทอดเทคโนโลยี การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต และการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ไปจนถึงการเชื่อมโยงกับตลาด โดยการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching)

3) พัฒนาระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ทันสมัย โดยนำระบบ IT มาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

4) พัฒนาระบบเตือนภัยธรรมชาติและการระบาดของศัตรูข้าวที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันกำจัดการระบาดของศัตรูข้าวให้แก่ชาวนาโดยการสร้างเครือข่ายชาวนา และเชื่อมโยงข้อมูลการระบาดของศัตรูข้าวระหว่างภูมิภาคกับส่วนกลาง

5) ความเข้มแข็งให้กับศูนย์ข้าวชุมชนอย่างจริงจัง โดยให้มีบทบาทอันหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือไปจากการผลิตเมล็ดพันธุ์

6) พัฒนาระบบการประกันความเสี่ยงภัยธรรมชาติ และความเสียด้านราคาให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7) สร้างพันธมิตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนงานส่งเสริมการผลิตและกาดตลาดข้าว เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การชาวนา และผู้ประกอบการภาคเอกชน

2.4 ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่ม

1) รักษาระดับคุณภาพข้าวไทย ประกอบด้วย 1) มาตรฐานข้าว GI 2) มาตรฐานข้าวอินทรีย์ 3) มาตรฐาน GAP ข้าว 4) มาตรฐาน GMP โรงสีข้าว 5) Primary GMP พ.ร.บ. อาหาร 2522 : ประกาศ สธ.กลุ่มที่ 4 : ข้าวสารบรรจุถุง ฉ.342/2555 และ 6) มาตรฐานข้าวสาร Q

2) การยกระดับการผลิตข้าวคุณภาพ ประกอบด้วย 1) ลด 2) ละ 3) เลิก ได้แก่ 1) ลดการใช้ปัจจัยการผลิตที่ฟุ่มเฟือย 2) ละเว้นการใช้สารเคมีที่ไม่จำเป็น 3) เลิกใช้สารเคมีทุกชนิด

3) จัดทำผลิตภัณฑ์จากข้าว ได้แก่ 1) เครื่องสำอางเวชภัณฑ์ (แป้งทาตัวเด็ก แป้งพัพฟ์ ครีมบำรุงผิว) 2) อาหาร อาหารหลัก (อาหารว่าง เครื่องดื่มไม่ใส่น้ำตาล เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องปรุงรส เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ฯลฯ) 3) วัสดุพลังงาน (ถ่านแกลบ เอทานอล ฯลฯ) 4) ผลิตภัณฑ์ไม่ใช่อาหาร (กระดาษ วัสดุสำนักงาน สิ่งประดิษฐ์ ไบโอบลาสติก Car rice wak ฯลฯ)

4) นวัตกรรมแปรูปข้าวสู่การตลาดเชิงพาณิชย์ ประกอบด้วย 1) การจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมแปรูปข้าว 2) การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์แปรูปข้าว 3) การเชื่อมโยงตลาดและประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ข้อมูลข้าวตลาดเฉพาะ การพัฒนาและส่งเสริมข้าวคุณภาพเพื่อตลาดเฉพาะ และการเชื่อมโยงและประชาสัมพันธ์

5) ส่งเสริมให้ชาวนาผลิตข้าวให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานการผลิต ได้แก่ Pre-GAP GAP GI และอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมโรงสีข้าวพัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐานการผลิตที่ดีสำหรับอาหาร (Good Manufacturing Practices)

6) ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสินค้าข้าวเพื่อตลาดเฉพาะ (Niche Market) เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ข้าวมูลค่าสูงเฉพาะถิ่น สร้างตราสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ พร้อมสร้างตลาดรองรับควบคู่กันไป

2.5 ด้านการพัฒนาชาวนา

- 1) ให้ชาวนา เป็นศูนย์กลางในการทำงาน โดยปรับปรุงระบบ รูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับชาวนาเรียนรู้เรื่องการผลิตข้าวภายใต้ความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในเรื่องคุณภาพข้าว และพื้นที่ปลูก และวิธีการปลูกรวมทั้งกำหนดมาตรฐานในการควบคุมการผลิตข้าวให้มีคุณภาพ
- 2) จัดกลุ่มเป้าหมายและพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนข้าวและชาวนาให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เช่น ชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmers) ผู้บริหารศูนย์ข้าวชุมชน ชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ และยุวชาวนา
- 3) พัฒนาชาวนาให้เป็นชาวนาปราดเปรื่อง (Smart Farmers) ชาวนาชั้นยอด (Super Farmer) ชาวนาพอเพียง (Sufficiency Farmer) สร้างลูกหลานและเยาวชนชาวนาเพื่อสืบสานอาชีพทำนา
- 4) พัฒนาศูนย์บริการชาวนาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชาวนาอย่างแท้จริง รวมทั้งจัดหน่วยงานบริการเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ออกไปให้บริการชาวนาในพื้นที่เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ
- 5) อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- 6) พัฒนาองค์กรชาวนาและสร้างเครือข่ายองค์กรชาวนาและเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เพื่อให้องค์กรชาวนามีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือชาวนาที่เป็นสมาชิกขององค์กรได้
- 7) ศึกษาวิจัยภาวะเศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของชาวนาต้องอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชาวนา

3. นโยบายด้านการบริหารจัดการของกรมการข้าว

3.1 โครงสร้างองค์กรและอัตรากำลัง

ให้มีการแต่งตั้ง โยกย้าย โอน บรรจุ และสรรหาบุคลากรลงตำแหน่งโดยยึดหลักคุณธรรม โดยให้เร่งรัดบรรจุอัตรารว่างให้ครบทุกอัตรากายในเดือนธันวาคม 2559 หากว่างหลังเดือนธันวาคม 2559 ให้หน่วยงานแจ้งภายใน 1 เดือน หลังตำแหน่งว่าง เพื่อย้าย/รับโอน/บรรจุใหม่

3.2 การนำองค์กร

3.2.1 ให้มีการจัดทำแผนการปฏิรูปข้าวไทย และแผนปฏิรูปกรมการข้าว รวมทั้งจัดทำแผนงานโครงการ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านข้าวและทิศทางการดำเนินงานของกรมการข้าว และให้มีการแปลงยุทธศาสตร์และแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3.2.2 ให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ด้านข้าว ระยะ 5 ปี และ 20 ปี

3.2.3 ให้มีการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร และมีการร่วมดำเนินงานเพื่อเป็นการแปลงแผนการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติ

3.2.4 ให้ทุกหน่วยงานมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการทำงาน มีการกำหนดช่วงเวลาที่ต้องเหมาะสม และระบุผู้รับผิดชอบโครงการสำคัญของกรมการข้าวอย่างชัดเจน

3.3 การสื่อสารภายในองค์กรและการประชาสัมพันธ์

3.3.1 การสื่อสารภายในองค์กรและการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริหารทุกคนมีการพบปะ แลกเปลี่ยน ข้อคิดเห็นเป็นประจำอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

3.3.2 ให้มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรมกาข้าว และถือเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องประชาสัมพันธ์ผลงานที่มีผลกระทบต่อเกษตรกร รวมทั้งชี้แจง ทำความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐบาล

3.3.3 ดำเนินการประชาสัมพันธ์กรมการข้าวในรูปคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์(จำนวน 3 คณะ) เพื่อให้การประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ (คำสั่งกรมการข้าวที่ 139/2559)

3.4 การบริหารจัดการบุคลากร

3.4.1 เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร โดยมีการพัฒนาบุคลากร 9 หลักสูตร ได้แก่ 1) สัมมนาเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมาย ระเบียบสารบรรณ และงานบุคคล 2) การพัฒนาเสริมสร้างทักษะสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ 3) นักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับกลาง 4) นักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับสูง 5) การเป็นข้าราชการที่ดีสำหรับข้าราชการที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ รุ่นที่ 25-26 6) Coaching and Mentoring 7) เสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ 8) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ 9) ฝึกอบรมการคิดเชิงบวกและการแก้ไขปัญหาของนักบริหาร

3.4.2 เร่งรัดดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพในระดับสากล 2) ปลุกฝังค่านิยมองค์กรให้มีความเข้มแข็งและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นเอกภาพและยั่งยืน 3) ยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข และ 4) วางระบบและปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร

3.5 การบริการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.5.1 ให้บริการการติดตามสถานการณ์การเพาะปลูกข้าวจากภาพถ่ายดาวเทียม (GISTDA) จากศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์ข้าว

3.5.2 ให้บริการข้อมูลด้านข้าวจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร

3.5.3 ให้บริการข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานด้านข้าว และสถานการณ์ข้าวรายจังหวัด

3.5.4 ให้บริการ e-service การตรวจรับรองข้าวตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์

3.5.5 ให้บริการระบบตามสอบสินค้าข้าว (Traceability) เพื่อสร้างมูลค่าข้าว

3.5.6 ให้บริการพัฒนาชาวนาให้เข้าถึงเทคโนโลยีด้านข้าวผ่าน Mobile App คู่มืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับชาวนามืออาชีพ

3.5.7 ให้บริการการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์บนโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและใช้งานสารสนเทศของหน่วยงานในภูมิภาค

3.5.8 ให้บริการการประชุมทางไกลผ่านระบบ GIN Conference ของกรมการข้าว ซึ่งพบปัญหาเรื่องสัญญาณการเชื่อมต่อภาพมีอาการกระตุกและหน่วง เสี่ยงมีอาการกระตุกไม่ชัดเจน

3.5.9 ให้บริการร่วมในการจัดทำข้อมูลเชิงแผนที่และใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

3.6 ด้านการบริหารงานงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ และการติดตามประเมินผล

3.6.1 ดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณจากทุกแหล่งเงินงบประมาณให้เป็นเอกภาพ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.6.2 ทุกหน่วยงานเร่งรัดเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาล ได้แก่ งบลงทุนร้อยละ 87 (เบิกได้ร้อยละ 86.75) และภาพรวมร้อยละ 96 (เบิกได้ร้อยละ 64.93)

3.6.3 ให้เร่งรัดจัดซื้อ/จัดจ้าง ได้แก่ (1) แผนการจัดซื้อจัดจ้างงบลงทุน ซึ่งกำหนดให้ส่งภายในวันที่ 14 ตุลาคม 2559 และทุกศูนย์ได้ส่งครบถ้วนแล้ว (2) แผนงบดำเนินงาน กำหนดให้ส่งภายใน 31 ตุลาคม 2559 ติดตามการจัดซื้อ/จัดจ้าง งบลงทุน (3) งบลงทุน รายการที่จัดซื้อจัดจ้าง ก่อหนี้ผูกพัน ภายในเดือนธันวาคม 2559 รายการที่จัดซื้อ/จัดจ้าง วงเงินต่ำกว่า 2 ล้านบาท ก่อหนี้ผูกพัน และเบิกจ่ายภายในเดือนธันวาคม 2559 ยกเว้นรายการที่จัดหาจากต่างประเทศ รายการจ่ายลงทุนผูกพันรายใหม่ รายการที่จัดซื้อ/จัดจ้าง วงเงินมากกว่า 2 ล้านบาท ก่อหนี้ผูกพันภายในเดือนธันวาคม 2559 และเบิกจ่ายตามงวดงาน

3.6.4 ดำเนินการพัฒนาระบบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานภายในกรมการข้าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนำไปประเมินผลการปฏิบัติงานและพิจารณาความดีความชอบของหน่วยงานและบุคลากรต่อไปได้

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว

วันที่ 4 ธันวาคม 2559